خراسان روزنامه صبح ایران
شنبه ۹ تیر ۱۳۹۷ .۱۶ شوال ۱۴۳۹ .شماره ۱۹۸۵۳

جنیدی رئیس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت گفت: حدود ۱۲ تا ۲۵ درصد مرگ و میرها به مصرف دخانیات نسبت داده شده است که در مجموع سالیانه جان هفت میلیون نفر را در جهان می گیرد. آمارها نشان می دهد برای درمان سیگاری ها یا افراد در معرض حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان هزینه می شود و البته همان گونه که گفتم در ایران تا حدود ۵۵ هزار فقره مرگ ناشی از مصرف سیگار نیز برآورد شده است.

۱۲ تا ۲۵ درصد مرگ و میرها در پی مصرف دخانیات

مرگ سالانه ۵۵ هزار نفر و دود شدن ۳۰ هزار میلیارد تومان

مالیات سیگار در ۵۸ کشور ۷۰ درصد و در ایران ۲۰ درصد است

دانش پور
info@khorasannews.com

آمار کمی نیست وقتی که می شنویم ۱۱ میلیون نفر از جمعیت کشور مصرف کننده سیگار هستند و ۵۵ هزار مرگ ناشی از مصرف سیگار گزارش شده است و وقتی گفته می شود مصرف قلیان نه تنها طی سال های اخیر کاهش نیافته بلکه افزایش ۵۰ درصدی داشته است. همچنین تلخ است که می دانیم دولت و دستگاه های متولی سال هاست که در گیر افزایش نرخ مالیات بر سیگار یا حداقل اقداماتی هستند که بتوانند بر میزان مصرف دخانیات تاثیر بگذارند اما عملا درآمد ناشی از صنعت دخانیات آن چنان فریبنده است که حتی دولت هم نمی خواهد خود را محروم از این درآمد کند. به گفته رئیس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت تا زمانی که قیمت محصولات دخانی کم و دسترسی به آن ها فراوان و مصرف دخانیات از سیگار تا قلیان به عنوان یک تفریح و تفنن مطرح باشد، هیچ اتفاقی در این حوزه نخواهد افتاد. احمد جنیدی در گفت و گویی مشروح با خراسان تاکید کرد که مصرف دخانیات در کشور، حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان پول را در سال هدر می دهد که بار آن روی بخش سلامت تا ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است و البته اقتصادی مصرف دخانیات شامل مرگ زودهنگام، از دست رفتن سال های باارزش عمر، ناتوانی، غیبت از کار و ... در دیگر بخش های توسعه ای تا ۷۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

****هم اکنون چه تعداد از افراد جامعه سیگاری هستند و چه تعداد قلیان مصرف می کنند؟**

بر اساس آمار وزارت بهداشت، ۱۴ درصد جمعیت بالای ۱۵ سال مصرف کننده دخانیات هستند به عبارتی، حدود هشت میلیون نفر از افراد جامعه در کشور دخانیات مصرف می کنند. این عدد شامل سیگار و قلیان است. از طرفی با فرض مصرف ۵۵ میلیارد نخ سیگار در کشور که وزارت صنعت اعلام می کند و با در نظر گرفتن متوسط مصرف ۱۳ نخ در روز حدود ۱۱ میلیون نفر از جمعیت کشور مصرف کننده سیگار هستند.

****این آمار اختلاف ۳ میلیون نفری دارد!**

این اختلاف آمار، به دلیل روش محاسباتی متفاوت است که در وزارت بهداشت بر اساس تحقیقات دوره ای و علمی به دست آمده است و در بخش صنعت با در نظر گرفتن میزان تولید، واردات و قاچاق این محصولات برآورد می شود.

■ نزول سیگار، اوج گیری قلیان

****میزان مصرف سیگار و قلیان طی سال ها و دهه های گذشته روند کاهشی داشته یا افزایشی؟ علت چه بوده است؟**

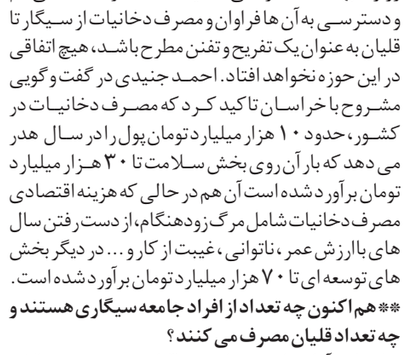

> مصرف دخانیات در کشور حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان را در سال هدر می دهد که بار آن روی بخش سلامت تا ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. این در حالی است که هزینه اقتصادی مصرف دخانیات شامل مرگ زودهنگام، از دست رفتن سال های باارزش عمر، ناتوانی، غیبت از کار و ... در دیگر بخش های توسعه ای تا ۷۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است

طبق مطالعات انجام شده در کشور مصرف کلی سیگار طی ۱۰ سال اخیر تقریبا روندی ثابت و تا حدودی نزولی (حدود یک درصد) داشته است و مصرف روزانه آن حدود ۱۰ درصد در جمعیت بالای ۱۸ سال است. ولی متاسفانه این روند در خصوص قلیان کاملا برعکس و به طرز نگران کننده ای صعودی بوده است. از سال ۸۸ تا ۹۵ حدود ۵۰ درصد افزایش شیوع مصرف روزانه قلیان داشته ایم که نزدیک به ۵ درصد جمعیت بالای ۱۸ سال را شامل می شود.

****هر سال آماری از افرادی منتشر می شود که به هر نحوی قربانی مصرف سیگار بوده اند، این آمار هم اکنون چقدر است و آیا درباره آن آمار جهانی هم داریم؟**

سالانه حدود هفت میلیون نفر از مردم جهان قربانی مصرف دخانیات هستند که یک میلیون نفر آن ها فقط به دلیل مواجهه با دود دخانیات دیگران جان خود را از دست می دهند. در ایران تا حدود ۵۵ هزار فقره مرگ ناشی از مصرف سیگار برآورد شده است.

****هزینه ای که مصرف دخانیات به بهداشت یا حتی اقتصاد کشور تحمیل می کند، چقدر است؟**

مصرف دخانیات در کشور حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان را در سال هدر می دهد که بار آن روی بخش سلامت تا ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است این در حالی است که هزینه اقتصادی مصرف دخانیات شامل مرگ زودهنگام، از دست رفتن سال های باارزش عمر، ناتوانی، غیبت از کار و ... در دیگر بخش های توسعه ای تا ۷۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است.

****آیا همان گونه که مصرف دخانیات صدماتی را به حوزه های مختلف کشور وارد می کند، می توان این گونه گفت که مصرف نکردن دخانیات یا اقدامات پیشگیرانه در بالا رفتن خدمات در حوزه های مختلف بهداشتی کشور موثر است؟**

بدون شک مصرف نکردن دخانیات می تواند هزینه های ذکر شده را به صفر برساند و سودآوری مضاعفی برای افراد و جامعه از نظر صرف هزینه های استعمال دخانیات در دیگر بخش ها و نیازمندی های معیشتی، آموزشی و رفاه به همراه داشته باشد.

■ توصیه جهانی، مالیات ۷۵ درصدی

****سال هاست که به نرخ مالیات بر دخانیات ایرادهایی وارد است و این موضوع در مقایسه با کشورهای دیگر به چالش کشیده می شود. آیا سرانجام وزارت بهداشت با همکاری دستگاه های دیگر موفق شد تا نرخی مناسب برای مالیات دخانیات تعیین کند؟**

درباره موضوع مالیات باید بگویم مجموع مالیات وضع شده روی محصولات دخانی بر اساس قیمت خرده فروشی این مواد کمتر از ۲۰ درصد است که با نرخ توصیه شده سازمان جهانی بهداشت که ۷۵ درصد قیمت خرده فروشی است، فاصله زیادی دارد. این میزان کم مالیات موجب پایین نگه داشتن قیمت این محصولات زیانبار می شود. البته سال گذشته اقدامات خوبی در مجلس انجام شد و روی خرده فروشی سیگار مالیات وضع شد. این مالیات و دیگر عوارضی که در کشور روی محصولات دخانی گذاشته شده است، به دلیل متفاوت بودن نرخ ها به تفکیک تولید داخل، مشترک، بین المللی و وارداتی مشکل بزرگی را در اجرای این سیاست و اثر بخشی آن ایجاد می کند. به تعبیری دیگر پایین بودن میزان مالیات سیگار شرکت دخانیات ایران نسبت به دیگر شرکت های خارجی که در داخل تولید دارند و همین طور سیگارهای وارداتی باعث می شود که مصرف کننده بودجه خود را به سمت تهیه برندهای ارزان قیمت ببرد و این موضوع منجر به بی اثر شدن افزایش مالیات می شود. از سوی دیگر بررسی های انجام شده در سال های اخیر نشان داده است که با در نظر گرفتن میزان تورم و افزایش نسبی درآمد خانوار، ما با کاهش قیمت محصولات دخانی روبه رو هستیم. از این نظر با همین روند پایین بودن قیمت و مالیات محصولات دخانی یک نوجوان با حداقل پول توجیبی می تواند سیگار را به راحتی تهیه و مصرف کند. متاسفانه باید گفت این مسئله یک معضل بزرگ است که به بحران غیر قابل کنترل تبدیل خواهد شد.

****تفاوت میزان نرخ مالیات در کشورهای دیگر چقدر است و چه میزان با ما فاصله دارد؟**

در بیش از ۵۸ کشور جهان، نرخ مالیات دخانیات بالای ۷۰ درصد قیمت خرده فروشی است. مثلا در ترکیه که همسایه ایران است ۸۵ درصد، در مصر ۷۰ درصد و به همین ترتیب در کشورهایی که برای سلامت جامعه خود اهمیت قائل هستند با بالا بردن مالیات و عوارض کالاهای آسیب رسان سلامت، هزینه های سرباری آن را کاهش و امید به زندگی را افزایش می دهند.

****حداقل و حداکثر قیمت سیگار در کشور ما چقدر است؟**

در ایران حداقل قیمت سیگارهای پرمصرف از حدود ۱۵۰۰ تومان تا شش هزار تومان است.

****آیا راهکاری وجود دارد که بتوان بر اساس آن میزان مصرف دخانیات را کاهش داد یا حتی با اقداماتی باعث افزایش مصرف آن ها شد؟**

مهم ترین راهکار کاهش مصرف، افزایش مالیات و قیمت محصولات دخانی است. راهکارهای دیگری نظیر ممنوعیت جامع تبلیغات، درج هشدارهای بهداشتی روی بسته بندی این محصولات، کمک به ترک استعمال دخانیات و ممنوعیت استعمال دخانیات در اماکن عمومی برای کاهش تقاضای مصرف از جمله موضوعاتی است که همواره توصیه شده است. در مقابل کوتاهی و بی توجهی در مقابل تمام این موضوعات می تواند روند مصرف را افزایش دهد.

■ آقایان ۲۵ و خانم ها ۴ درصد

****چندی پیش سازمان جهانی بهداشت آینده نگران کننده ای در خصوص وضعیت شیوع مصرف دخانیات در ایران پیش بینی کرد. آیا نرخ مصرف دخانیات در کشور ما با دیگر کشورها فاصله زیادی دارد؟**

در این خصوص باید بگویم آمارها نشان می دهد که متوسط نرخ مصرف دخانیات در آقایان ۲۵ و خانم ها ۴ درصد است. بر این اساس ما نسبت به دیگر کشورها تقریبا از وضعیت مناسب تری برخوردار هستیم. ولی این وضعیت در سال های آینده در صورت نبود حمایت از قانون و اجرای ضعیف آن برعکس خواهد شد و طبق پیش بینی سازمان جهانی بهداشت تا ۴۰ سال آینده جزو کشورهای دارای بیشترین مصرف کننده خواهیم بود.

****گسترش و شیوع سرطان ها در کشور این روزها دغدغه بسیاری از خانواده هاست، شیوع و گسترش بیماری سرطان تا چه اندازه به مصرف دخانیات یا در معرض قرار گرفتن دخانیات مربوط است؟**

حدود ۱۲ تا ۲۵ درصد مرگ و میرها به مصرف دخانیات نسبت داده شده است که در مجموع جان هفت میلیون نفر را در جهان می گیرد. آمارها نشان می دهد برای درمان سیگاری ها یا افراد در معرض، حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان هزینه می شود و البته همان گونه که گفتم در ایران تا حدود ۵۵ هزار فقره مرگ ناشی از مصرف سیگار نیز برآورد شده است.

****موضوعی که به نظر می رسد در بحث سیگار و عقب افتادن برنامه های مربوط به آن موثر بوده، قاچاق است. اکنون چقدر با موضوع قاچاق در حوزه دخانیات مواجه هستیم؟**

قاچاق پدیده ای مافیایی است و توسط شبکه های سازمان دهی شده انجام می شود. درباره قاچاق قوانین خوبی در کشور وضع شده است ولی باید جرایم و مجازات های آن برای بازدارندگی بیشتر افزایش یابد. ادعای افزایش قاچاق، سال ها مارا از اجرای موثر مالیات بر خرده فروشی محصولات دخانی عقب نگه داشت در صورتی که مطالعات سازمان جهانی بهداشت ثابت کرده است، در اغلب موارد عاملان قاچاق دخانیات همان عوامل صنایع دخانی هستند

> در خصوص قلیان روند مصرف به طرز نگران کننده ای سیر صعودی دارد. از سال ۸۸ تا ۹۵ حدود ۵۰ درصد افزایش شیوع مصرف روزانه قلیان داشته ایم که نزدیک به ۵ درصد جمعیت بالای ۱۸ سال را شامل می شود

و نه تنها هیچ ارتباطی بین افزایش مالیات و قاچاق وجود ندارد بلکه در کشورهایی که این سیاست را به درستی وضع کرده اند موجب افزایش درآمد دولت و کاهش قاچاق شده است.

****آیا نمی توانیم در بخش فروش سیگار به ویژه به نوجوانان تجدید نظرهایی داشته باشیم؟**

طبق قانون فروش سیگار در دکه های مطبوعاتی ممنوع است و تنها صنوفی که اجازه فروش دارند سوپرمارکت ها، خواربارفروش ها و سقط فروش ها هستند. اما علت اجرای ناموفق قانون در این زمینه سامان دهی نشدن فروش و توزیع غیرقانونی محصولات دخانی از عمده فروشان به خرده فروشان فاقد پروانه فروش از جمله دکه های مطبوعاتی است. این مسئله باید از سوی وزارت صنعت مدیریت شود. سامانه شکایات مردمی ۱۹۰ در این خصوص شکایات مردمی را با موضوعات تخلف از قانون جامع کنترل دخانیات ثبت می کند و بازرسان بهداشت محیط دانشگاه های علوم پزشکی در اسرع وقت به آن رسیدگی می کنند. در سال گذشته با همکاری شهرداری تهران برای ممنوعیت فروش سیگار در دکه ها ورود کردیم که اعتراضاتی را از سوی صنوف مربوط به همراه داشت و این موضوع هم اکنون در دستور کار وزارت صنعت هم هست که با قطع کردن توزیع مجاز کالای دخانی، این مراکز نتوانند سیگار دریافت کنند و هر آن چه محصول دخانی در این دکه ها باشد قاچاق محسوب و مشمول قوانین برخورد با قاچاق کالا شود.

****نکته ای که درباره مصرف سیگار و افزایش آن وجود دارد این است که مردم به خوبی می دانند سیگار ضرر دارد اما باز هم آن را مصرف می کنند، چرا شاهد چنین رفتاری هستیم؟**

متاسفانه دانشی وجود ندارد که به رفتار بهداشتی و مصرف نکردن دخانیات تبدیل شود. علاوه بر این برای این که شاهد کاهش مصرف دخانیات باشیم باید دیگر زمینه های تشویقی، ترغیبی و سلبی هم وجود داشته باشد. ضمن آن که محیط های عاری از دخانیات به افرادی که دخانیات را ترک می کنند کمک می کند تا در وضعیت ترک باقی بمانند. از سوی دیگر تا زمانی که قیمت محصولات دخانی کم و دسترسی به آن آسان باشد و تا موقعی که به مصرف دخانیات به عنوان یک تفریح و تفنن نگاه شود، نه تنها شاهد هیچ کاهشی نخواهیم بود، بلکه با افزایش مصرف هم مواجه خواهیم شد. البته در این زمینه نقش کانون های اجتماعی برای به مشارکت گرفتن حمایت مردمی که مصرف کننده این محصولات نیستند، می تواند بسیار موثر باشد.

****یکی دیگر از موضوعات و بهانه هایی که مطرح می شود این است که محدودیت ها در حوزه تولید سیگار در داخل کشور باعث بیکاری افرادی می شود که در این حوزه مشغول به کار هستند، با این تعریف در مجموع صنعت دخانیات چقدر ایجاد شغل کرده است؟**

فناوری های جدید تولید سیگار به گونه ای است که به حداقل نیروی انسانی نیاز دارد. تیم های تولید خود کار نیاز این صنایع را به نیروی کار به حداقل رسانده است. آمار اشتغال را باید وزارت صنعت بدهد ولی ما اعتقاد داریم که اشتغال مستقیم این صنعت بسیار کم است. تجربه دنیا ثابت کرده است که صنعت دخانیات به دلیل ایجاد آلایندگی زیست محیطی، تخریب منابع و از بین بردن سلامت جوامع صنعتی ناپایدار است، به همین دلیل وجود فشارهای قانونی سختگیرانه باعث شده است که این صنایع از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه نقل مکان کنند و بازار این کشورها را هدف بگیرند به نحوی که نوجوانان، کودکان و زنانی هستند که می توانند سال ها مشتریان ثابت این صنعت مرگ آور باشند.

****در کنار سیگار، مصرف قلیان این روزها بسیار پرمتقاضی است، آن قدر که به نظر می رسد مسئولان و به دنبال آن مردم خیلی موضوع را جدی نگرفته اند!**

در بحث قلیان در بسیاری از دانشگاه های علوم پزشکی کشور اقدامات خوبی انجام شده است از جمله در مشهد، اصفهان، قم، البرز، شاهرود، اراک، شهرکرد، زنجان، همدان، قزوین و دیگر شهرها، اما در استان هایی که ضعف برخورد با عرضه قلیان داریم در واقع ضعف حوزه قضایی در برخورد با موارد تخلف از قانون را شاهد هستیم. در حالی که رمز موفقیت دانشگاه ها پشتیبانی دادستان از حوزه سلامت در این زمینه بوده است. بدون تردید وجود سودهای نامتعارف در عرضه محصولات دخانی باعث می شود که ضعف مربوط به طرق مختلف توجیه شود و مسئولان به سوی

> در بیش از ۵۸ کشور جهان نرخ مالیات دخانیات بالای ۷۰ درصد قیمت خرده فروشی است مثلا در ترکیه که همسایه ایران است ۸۵ درصد، در مصر ۷۰ درصد و به همین ترتیب در کشورهایی که برای سلامت جامعه خود اهمیت قائل هستند با بالابردن مالیات و عوارض کالاهای آسیب رسان سلامت، هزینه های سربار آن را کاهش و امید به زندگی را افزایش می دهند

بهانه جویی در اجرای موثر قانون با ادعای تاثیر بر اشتغال و مسائل این چنینی بروند.

****افزودن انواع مواد معطر به قلیان عملا باعث شده تا گرایش به مصرف آن که با هدف جذب مشتری بیشتر صورت گرفته است، افزایش زیادی داشته باشد. آیا تا کنون این موضوع را پیگیری کرده اید؟**

کاربرد عطر و طعم در تولید محصولات دخانی در دستور العمل تعاریف و شمول تبلیغات به عنوان مصداق تبلیغ و تحریک افراد به مصرف دخانیات تعیین شده است. این مصوبه در نهمین جلسه ستاد کشوری کنترل دخانیات تصویب و پس از تایید رئیس جمهور به کلیه دستگاه های عضو ستاد از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، ابلاغ شد. متاسفانه از سال ۹۳ تا کنون این مصوبه اجرا نشده است و حدود دو سال در گیر فرایند شکایت انجام شده صنف تولید کنندگان در دیوان عدالت اداری بودیم. در سال ۹۶ هیئت عمومی دیوان به نفع سلامت مردم رای تایید مصوبه ستاد را داد ولی کماکان در حوزه صنعت این دستور دیوان عدالت اداری اجرا نشده است. بنابراین تا زمانی که عطر و طعم به محصولات دخانی به خصوص تنباکوی قلیان اضافه شود، جدا از آثار سوء سرطان زایی این مواد کماکان اشتیاق جوانان برای مصرف این مواد دخانی گمراه کننده وجود دارد و تقاضا مرتب افزایش خواهد داشت.

****بحث دیگر درباره افزایش مصرف قلیان، افزایش مراکزی غیرقانونی است که قلیان عرضه می کنند، چرا هیچ حرکتی برای جلوگیری از زیاد شدن قارچ گونه مراکز عرضه قلیان صورت نمی گیرد؟**

برخوردها صورت می گیرد ولی مجازات ها بازدارنده نیست و به خاطر درآمد راحت و بدون دردسری که برای این صنوف دارد، آن ها به جرایم قانونی آن تن می دهند. از سال ۹۳ با ابلاغ وزارت صنعت به کمیسیون های نظارت، عرضه قلیان از شرح شغلی صنف قهوه خانه داران خارج شد و از آن زمان به بعد هیچ قهوه خانه ای، اجازه عرضه قلیان را ندارد. ولی کماکان شاهد آن هستیم که با وجود دادن تعهد محضری برای عرضه نکردن قلیان پس از دریافت پروانه فعالیت، بلافاصله اقدام به عرضه قلیان می کنند و در فرایندهای پیچیده و زمان بر رسیدگی به جرایم مربوط به کار خود ادامه می دهند. بنابراین باید چاره ای برای مجازات ها اندیشیده شود.

****اصلا آیا برآوردی می توان داشت که اگر یک فرد بخواهد در کشور به سیگار یا قلیان دسترسی پیدا کند چقدر زمان نیاز دارد؟**

در این خصوص فقط می توان گفت تهیه سیگار و تنباکو از هر کالای دیگری ارزان تر، راحت تر و در دسترس تر است.

****درباره جمع کردن قلیان از شهر دیدگاهی وجود دارد مبنی بر این که چنان چه چنین اقدامی صورت بگیرد، عملا قلیان به خانه های مردم راه پیدا می کند، به همین دلیل عده ای موافق عرضه قلیان در قهوه خانه ها هستند. شما با این دیدگاه موافق هستید؟**

با این دیدگاه موافق نیستم. چرا که قلیان برای وجود این مراکز زیرزمینی یک بهانه است و این مراکز به دنبال چیزهای دیگر هستند. طبیعی است افراد عادی برای مصرف قلیان به این مراکز مراجعه نمی کنند. بنابراین چنین دیدگاهی پذیرفتنی نیست.

جدول متوسط [شماره ۷۱۵۰]

طراح جدول: مریم احمدی

افقی:
۱-فردوس-اشاره-بحر-پیرامون ۲-ماه میلادی-مرغ سحر-برجسته ۳-بیستمین سوره قرآن کریم-پسر مازنی-از پرندگان حلال گوشت-آماده کردن نیروی نظامی برای جنگ-اسب آذری ۴-اعتبار-از لبنیات-از به پاکردنی ها-کمر-نیرو ۵-غم ها-نسل-ستون خیمه-هوای گرم و مرطوب ۶-ذره باردار-بیماری دردمفاصل-تظاهر به نیکی ۷-تحیت-جانشین-جاری-مخترع سوئدی دینامیت ۸-اشاره به نزدیک-پرسش-شوربا-آزردگی-دیدار ۹-رودار اروپا-چاقو-بازار داد و ستد اوراق بهادار-سرگرد سابق-بالای فرنگی ۱۰-آگاه-چپاول-تیز ۱۱-لباس-رستنی-دوستی-روز اول هر ماه خورشیدی

عمودی:
۱-ناحیه-مخلوطی از آهک و خاکستر که در ساختن حوض و گرمابه به کار می رفت ۲-ویرانی-نرم ۳-رطوبت-جنین-نفس ۴-پسوند شباهت-شمع-ساقه خشک غلات ۵-چرک-دیدنی ارتش ۶-استقرار-کولاک ۷-بازستانی ۸-رنگ موی فوری-شرح و بیان-تصدیق روسی ۹-زمان بی انتها-شتر-چفت ۱۰-کمانگیر معروف-ماه خارج ۱۱-فن-آشامیدن ۱۲-قله زاگرس-صومعه-غذای بیمار ۱۳-جوی خون-ممکن-عدد ورزشی ۱۴-کشوری در آسیای جنوب شرقی که اکنون به آن میانمار می گویند ۱۵-خودداری از خوردن غذا-پاکدامنی ۱۶-واضح و آشکار-غوغا ۱۷-تنگی-از حروف الفبا-طریق ۱۸-گل سرخ-نگهبان-جنس خشن ۱۹-بالاترین نقطه-دوام ۲۰-به آخر رسیده-پایتخت بولیوی

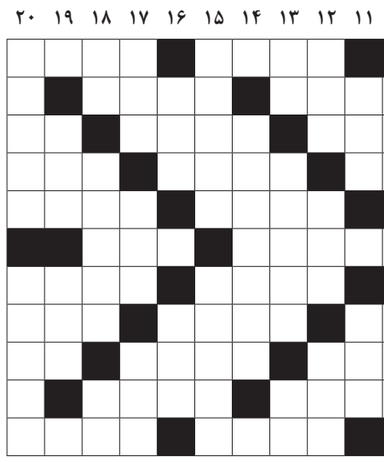

حل جدول شماره ۷۱۴۹

جدول سخت [شماره ۳۶۰]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱-ضربه سر در فوتبال-لوطی و جوانمرد-فراموشی-مطابق گذشته ۲-طرفدار اصلاحات و دگرگونی های اساسی در جامعه-مطالعه خواص مکانیکی هوا و گازهای دیگر-پاک و پاکیزه ۳-درهم داخل شدن-قرارداد استعماری نفت ایران و انگلستان-یکی از دوشبه جزیره تشکیل دهنده مالزی ۴-از عناصر تشکیل دهنده هموگلوبین-وقت و هنگام-از انجیل های معتبر-علم بررسی خواص ماده و انرژی ۵-دریچه دهانه دوربین عکاسی-عیدروزه داران-نشان تجاری کالا-نامواره ۶-جانشین او-کامیون ارتشی-نمای نزدیک در سینما-گودال-میان ۷-گرفتگی زبان-ایستادگی در برابر دشمن-تاجریزی-سمت چپ ۸-خداشناس-بسندگی-از اختراعات ادیسون-صفیر ۹-غذایی ایرانی و خوشمزه-طعام عروسی-خار شتر ۱۰-وثیقه-از آثار ویتوریو آلفیری، شاعر تراژدی ایتالیا-قرمز مایل به بنفش ۱۱-اعتقاد به ظهور منجی-برافروخته-روباه صحرای جنگ جهانی دوم-گفت و گوی اینترنتی.

عمودی: ۱-بانوی رومانیایی الاصل مقیم آلمان و برنده نوبل ادبی سال ۲۰۰۹ میلادی-مفقود ۲-اطلاعات سازمان یافته برای تحلیل-ناگهان ۳-نخستین نشریه بانوان ایران-معدوم ۴-مسمار-کتاب مصور مانی ۵-قهوه ای روشن-اشعه فرابنفش ۶-خمیدگی کاغذ-داخل شدن-فاقد جذابیت ۷-شب سی ام آذر-سست و ناتوان ۸-جداشدن-جام جهان نما ۹-ریاضی دان اسکاتلندی و مخترع لگاریتم-چهره-پهلوان ۱۰-ورزشگاهی در میلان ایتالیا-قلم رایانه ای ۱۱-نوعی اسباب بازی-فضای جلوی عدسی چشم را پر می کند ۱۲-اصل هر چیز-کبوتر-بیهوده ۱۳-بوی رطوبت-نوعی بمب ۱۴-خرما فروش-مایع نشاسته ۱۵-مرزبان-هم سخن-سطح چیزی ۱۶-متعهد شده به امری-ریحان هر گیاه خوشبو ۱۷-خبرگزاری کار ایران-نخست ۱۸-مجموعه داستانی نوشته منیرو روانی پور-بدنام ۱۹-کسی که در یک دوره مسابقات فوتبال بیشترین گل ها را زده باشد-سیم بکسل ۲۰-ساز هفت بند-نوعی سنگ دگرگون شده دانه ریز.

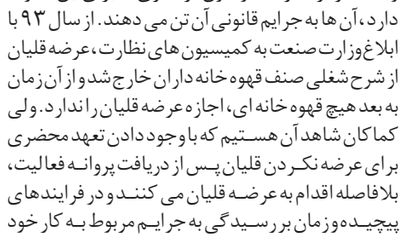

حل جدول شماره ۳۵۹